

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارایه دهنده درس:	آسیب شناسی دهان، فک و صورت	نیم سال:	نیمسال اول سال اول	
عنوان درس:	آسیب شناسی دهان و فک و صورت اختصاصی نظری 1			
کد درس:	24			
نوع و تعداد واحد ¹ :	نظری: ۲ واحد	نظری-عملی:	عملی:	کارگاهی:
نام مسؤول درس:	دکتر نازنین مهدوی			
مدرس/مدرسین:	دکتر نازنین مهدوی، دکتر سمیرا درخشان، دکتر پویان امینی شکیب، دکتر منیر مرادزاده			
پیش‌نیاز/هم‌زمان:	بافت شناسی اختصاصی دهان، آسیب شناسی عمومی نظری			
رشته و مقطع تحصیلی:	تخصص آسیب شناسی دهان و فک و صورت			
	:			

اطلاعات مسؤول درس:

رتبه علمی:	دانشیار
رشته تخصصی:	آسیب شناسی دهان و فک و صورت
محل کار:	دانشکده دندانپزشکی
تلفن تماس:	۰۲۱۸۸۳۵۱۱۶۳
نشانی پست الکترونیک:	n-mahdavi@tums.ac.ir
	:

¹ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری-عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: 2 واحد نظری، 1 واحد عملی)

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسؤول درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

درس آسیب‌شناسی دهان و فک و صورت اختصاصی (نظری 1) به بررسی جامع ضایعات اختصاصی ناحیه دهان، فک و صورت می‌پردازد. در این درس، دانشجویان با مباحث مربوط به اختلالات تکاملی و رشدی دندان و فک، بیماری‌های پالپ و پریودنتال، ضایعات عفونی شایع (باکتریایی، ویروسی و قارچی) و سایر ضایعات اختصاصی بافت‌های دهان آشنا می‌شوند. تأکید اصلی بر شناخت الگوهای بالینی و پاتولوژیک این بیماری‌ها و برقراری ارتباط میان یافته‌های میکروسکوپی، ماکروسکوپی و تظاهرات بالینی است.

روش‌های آموزشی این درس شامل *Text review*، *Motivating question*، *Self-directed learning* و *Programmed lecture* بوده و با هدف تقویت یادگیری فعال، ایجاد انگیزه برای تحلیل علمی و افزایش توانایی در استدلال و تشخیص افتراقی طراحی شده است. انتظار می‌رود دانشجو در پایان این درس علاوه بر تسلط بر مباحث نظری، بتواند یافته‌های آسیب‌شناسی اختصاصی را به زبان علمی ارائه داده، در بحث‌های گروهی مشارکت فعال داشته و در تصمیم‌گیری‌های بالینی مرتبط با ضایعات دهان و فک نقش مؤثر ایفا کند.

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی: آشنایی با ضایعات اختصاصی دهان و فک و صورت

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی: (توانمندیهای دوره تخصصی دندانپزشکی: 1. مهارت‌های بالینی

2. مهارت برقراری ارتباط، 3. مراقبت بیمار (تشخیص، درمان، بازتوانی)، 4. پیشرفت فردی و فراگیری مستمر، 5. تعهد

حرفه‌ای، اخلاق و حقوق پزشکی، 6. مهارت تصمیم‌گیری، استدلال و حل مسئله، 7. ارتقای سلامت و پیشگیری)

مهارت‌های بالینی

- توانایی تشخیص و تبیین اختلالات تکاملی و رشدی دندان و فک.
- شناسایی و تحلیل بیماری‌های پالپ و پریودنتال.
- توانایی تشخیص ضایعات و بیماری‌های میکروبی (باکتریایی، ویروسی، قارچی) در ناحیه دهان و فک.
- افتراق ضایعات شایع از ضایعات کمتر شایع در بافت‌های دهانی و صورت.

مهارت برقراری ارتباط

- ارائه یافته‌های آسیب‌شناسی به زبان علمی در قالب کنفرانس‌ها، سمینارها و بحث‌های گروهی.
- توانایی تعامل مؤثر با اساتید و هم‌کلاسی‌ها در تحلیل و نقد ضایعات دهان و فک.

مراقبت بیمار (تشخیص، درمان، بازتوانی)

- به‌کارگیری دانش آسیب‌شناسی اختصاصی در تشخیص افتراقی بیماری‌های دهانی و فکی.
- درک ارتباط یافته‌های پاتولوژیک با انتخاب درمان و ارجاع صحیح بیمار.

پیشرفت فردی و فراگیری مستمر

- استفاده از روش‌های خودمحور (Self-directed learning) و مرور متون (Text review) برای ارتقای دانش.
- پیگیری منابع علمی جدید و به‌روز (از جمله آخرین ویرایش کتاب نوویل - فصول 1 تا 7) برای افزایش توانمندی‌های علمی.

تعهد حرفه‌ای، اخلاق و حقوق پزشکی

- رعایت اصول اخلاقی در ارائه یافته‌های علمی و احترام به دیدگاه‌های همکاران.
- مسئولیت‌پذیری در نقد و تحلیل ضایعات کلینیکوپاتولوژیک.

مهارت تصمیم‌گیری، استدلال و حل مسئله

- تحلیل و استدلال علمی برای افتراق ضایعات مشابه در حفره دهان.

ارتقای سلامت و پیشگیری

- شناسایی نقش ضایعات دهانی و فکی در سلامت عمومی بیماران.

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

- بتواند اختلالات تکاملی و رشدی دندان و فک را شناسایی و تبیین نماید.
- قادر باشد بیماری‌های پالپ و پریودنتال را از نظر بالینی و پاتولوژیک تشخیص دهد.
- توانایی تشخیص و تحلیل بیماری‌های عفونی دهان شامل باکتریایی، ویروسی و قارچی را به‌دست آورد.
- بتواند یافته‌های آسیب‌شناسی اختصاصی دهان و فک را در قالب سمینارها و بحث‌های گروهی به‌صورت علمی ارائه کند.
- توانایی ارتباط دادن تغییرات پاتولوژیک با تظاهرات بالینی و رادیولوژیک را داشته باشد.
- در تشخیص افتراقی ضایعات شایع و کمتر شایع دهان و فک مشارکت کرده و راهکارهای درمانی یا ارجاع مناسب را پیشنهاد دهد.
- از منابع علمی معتبر از جمله آخرین ویرایش کتاب *نوویل* (فصول 1 تا 7) و سایر منابع به‌روز برای ارتقای سطح دانش خود بهره‌برداری نماید.
- اصول اخلاق حرفه‌ای و مسئولیت‌پذیری علمی را در تحلیل و ارائه یافته‌های آسیب‌شناسی رعایت کند.
- نقش یافته‌های پاتولوژیک در ارتقای سلامت دهان و پیشگیری از بیماری‌های مرتبط را درک و بیان کند.

رویکرد آموزشی^۱:

ترکیبی^۲

حضوری

مجازی^۳

روش‌های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

Self-directed learning

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

Motivating question -

Text review -

Programmed lecture -

رویکرد مجازی

- آنلاین
- آنلاین
- ترکیبی (آنلاین، آنلاین)
- کلاس وارونه
- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی
- یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم
- سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد حضوری

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- بحث در گروههای کوچک
- ایفای نقش
- یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر سناریو
- استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط هم‌تایان)
- یادگیری مبتنی بر بازی
- سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود.

لطفاً نام ببرید

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسین
1	اختلالات رشدی- تکاملی ناحیه دهان و فک و صورت	Self-directed learning - Motivating question - Text review - Programmed lecture		دکتر مرادزاده-دکتر مهدوی-دکتر درخشان-دکتر شکیب
2	اختلالات دندانی			
3	بیماریهای پالپ و پری اپیکال			
4	بیماریهای پریدنتال			
5	بیماریهای باکتریال			
6	بیماریهای قارچی			
7	عفونت های ویروسی			
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				

وظایف و انتظارات از دانشجو:

منظور وظایف عمومی دانشجو در طول دوره است. وظایف و انتظاراتی نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس¹

روش ارزیابی دانشجو:

- ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)^۲
- ذکر روش ارزیابی دانشجو
- ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو

✓ **ارزیابی تکوینی (سازنده)**^۳: ارزیابی دانشجو در طول دوره آموزشی با ذکر فعالیت‌هایی که دانشجو به طور مستقل یا با راهنمایی استاد انجام می‌دهد. این نوع ارزیابی می‌تواند صرفاً با هدف ارایه بازخورد اصلاحی و رفع نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت دانشجو صورت پذیرفته و یا با اختصاص سهمی از ارزیابی به آن، در نمره دانشجو تأثیرگذار باشد و یا به منظور تحقق هر دو هدف، از آن استفاده شود.

نظیر: انجام پروژه‌های مختلف، آزمون‌های تشخیصی ادواری، آزمون میان ترم مانند کاربرگ‌های کلاسی و آزمونک (کوئیز) های کلاسی

✓ **ارزیابی تراکمی (پایانی)**^۴: ارزیابی دانشجو در پایان دوره است که برای مثال می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

- آزمون‌های کتبی، شفاهی و یا عملی با ذکر انواع آزمون‌ها برای مثال آزمون‌های کتبی شامل آزمون‌های کتبی بسته پاسخ اعم از «چندگزینه‌ای»، «چورکردنی گسترده»، «درست- نادرست» و آزمون‌های کتبی باز پاسخ اعم از تشریحی و کوتاه پاسخ، آزمون‌های استدلالی نظیر آزمون ویژگی‌های کلیدی، سناریونویسی با ساختن فرضیه و آزمون‌های عملی که برای

1. این وظایف مصادیقی از وظایف عمومی هستند و می‌توانند در همه انواع دوره‌های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.

2. در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

مثال می‌تواند شامل انواع آزمون‌های ساختارمند عینی نظیر OSCE¹، OSLE² و ... و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار^۳ با استفاده از ابزارهایی نظیر DOPS^۴، لاگ‌بوک^۵، کارپوشه (پورت فولیو)^۶، ارزیابی 360 درجه^۷ و باشد.

- ارزیابی تراکمی: آزمون پایان ترم

منابع:

منابع شامل کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط می‌باشد.

(الف) کتب:

- Neville BW, Damm DD, Allen CM, Chi AC. *Oral and Maxillofacial Pathology*. 5th Edition, chapter1-7

(ب) مقالات:

(ج) محتوای الکترونیکی:

(د) منابع برای مطالعه بیشتر:

1. Objective Structured Clinical Examination
2. Objective Structured Laboratory Examination
3. Workplace Based Assessment

4. مشاهده مستقیم مهارت‌های بالینی Direct Observation of Procedural Skills: روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت‌های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می‌گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می‌شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون، نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می‌شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می‌انجامد.

5. Logbook
6. Portfolio
7. Multi Source Feedback (MSF)

چک لیست ارزیابی طرح دوره

چگونگی پردازش طرح با توجه به معیارها			معیارهای ارزیابی	آیتم	نام درس	رشته مقطع	گروه
توضیحات در خصوص موارد نیازمند اصلاح	نیازمند اصلاح	قابل قبول					
			به اطلاعات کلی درس اعم از گروه آموزشی ارایه دهنده درس، عنوان درس، کد درس، نوع و تعداد واحد، نام مسؤؤل درس و سایر مدرسان، دروس پیش نیاز و همزمان و رشته و مقطع تحصیلی اشاره شده است.	اطلاعات درس			
			اطلاعات مسؤؤل درس اعم از رتبه علمی، رشته تخصصی، اطلاعات تماس و ... درج شده است.	اطلاعات مسؤؤل درس			
			بخش‌های مختلف محتوایی درس در حد یک یا دو بند معرفی شده است.	توصیف کلی درس			
			اهداف کلی/ محورهای توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده‌اند.	اهداف کلی/ محورهای توانمندی			
			اهداف اختصاصی/ زیرمحورهای هر توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده‌اند.	اهداف اختصاصی/ زیرمحورهای هر توانمندی			
			رویکرد آموزشی مورد نظر در ارایه دوره اعم از حضوری، مجازی و ترکیبی مشخص شده است.	رویکرد آموزشی			
			روش‌های یاددهی و یادگیری درج شده‌اند.	روش‌های یاددهی- یادگیری			
			جدول مربوط به تقویم درس، به طور کامل تکمیل شده است.	تقویم درس			
			وظایف و انتظارات از دانشجویان نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس و ... تعریف شده و درج گردیده است.	وظایف و انتظارات از دانشجو			
			نحوه ارزیابی دانشجو با ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)، روش ارزیابی و سهم هر نوع/روش ارزیابی در نمره نهایی دانشجو، درج شده است.	نحوه ارزیابی دانشجو			
			کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط، معرفی شده‌اند	منابع			